

formální vada nedopouští, by zrušovací soud již rozhodl ve věci samé a nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení; bylo proto zmateční stížnosti v tomto bodě vyhověti a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati již v zasedání neveřejném ve smyslu prvního odstavce § 348 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 3091.

Ustanovení § 187 tr. zák. nelze podle § 188 písm. a) tr. zák. použítí, je-li zloděj dříve, než převedl ukradenou věc v bezpečí, na útěku okradeným dostižen a vrátí-li věc k žádosti okradeného neb odhodí-li ji, jsa stíhán.

»Zlodějem« jest, kdo krádež skutečně spáchal, bez rozdílu, zda je v době, kdy byl stíhán a zastížen, jeho pachatelství již i pro poškozeného nepochybným, či jsou-li tu jen pŕtahy k totožnosti stíhané osoby se zlodějem poukazující.

»Útěkem« rozumí zákon vzdalování se zloděje z místa krádeže ihned po jejím spáchání, nerozlišuje, zda se zloděj pohyboval rychleji či pomaleji, ani, zda poškozený žádal vydání ukradené věci přímo a výslovně či jen konkludentním činem.

Předpis § 188 písm. a) tr. zák. nevylučuje použití § 187 tr. zák., jestliže zvláštní okolnosti případu poukazují k tomu, že škoda — třebas za okolností v § 188 písm. a) tr. zák. uvedených — byla nahrazena z účinné lítosti, protože měl zloděj, třebas byl ihned po krádeži na útěku stíhán, možnost uniknouti i s věcí ukradenou stíhajícímu ho poškozenému a zmařiti tak její odnětí a vrácení okradenému.

(Rozh. ze dne 17. února 1928, Zm I 7/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 6. prosince 1927, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu prvé stolice, by v rozsahu zrušení o ní jednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušenému výroku, že jest obžalovaný vinen přestupkem žebroty podle § 2 zákona čís. 89/1885 ř. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek prvé stolice jen, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže, a vytýká této části rozsudku kromě právní mylnosti podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. i formální, v § 281 čís. 5 tr. ř. uvedené zmatky neúplnosti, protože v předpokladech výroku o dobrovolnosti náhrady škody nepřihlíží k předchozím trestům obžalovaného, a rozporu se spisy, protože jsou s výpovědí svědka Š-a v podstatném rozporu tvrzení rozsudku, že obžalovaný

vrátil svědkovi peníze bez jeho výslovného a přímého požádání sám od sebe, když vyslovil svědek proti němu jen podezření ještě nijak neprokázané. Výtkou rozporu soudního výroku se spisy je stížnost na zcestí. Co uvádějí rozhodovací důvody jako obsah výpovědi svědka Š-a, kryje se úplně s tím, co uplatňuje — a to ve shodě se spisy — jako výpověď svědka i stížnost, ba k záznamu o výpovědi té přimyká se až doslovně i skutkový děj, který berou rozhodovací důvody za prokázaný. Další rozhodovací důvody nejsou — vyjímajíc vtroušenou do nich reprodukci části výpovědi Š-ovy — pouhým opakováním této výpovědi a nejsou ani pouhým zjištěním skutečností. Jsou to úvahy o tom, jako význam mají skutečnosti na základě výpovědi Š-ovy zjištěné s hlediska ustanovení §§ 187 a 188 písm. a) tr. zák., a závěry, že jest těmito skutečnostmi zpodstatněna účinná lítost po rozumu onoho a nejsou dány náležitosti tohoto ustanovení. Napadá-li stížnost tuto částku rozhodovacích důvodů, dokazujíc, že skutečnosti Š-em dosvědčené a — jak uvedeno — rozsudkem zjištěné poukazují k ději v § 188 písm. a) předpokládanému a vylučují předpoklad účinné lítosti podle § 187 tr. zák., uplatňuje tím v pravdě nikoliv rozpor soudního výroku se spisy nebo jinou formální vadu, nýbrž právní mylnost rozsudku, tedy zmatek podle § 281 čís. 9 písm. b), jelikož předmětem jak úvah a závěrů rozsudku, tak i úvah stížnosti jest otázka, zda pominula podle § 187 (188 a) tr. zák. trestnost souzené krádeže skutečnostmi výpovědi svědka Š-a zjištěnými. Správnému výkladu zákona nevyhovují závěry rozsudečné, nýbrž názory, ku kterým dospívá stížnost. Ustanovení § 187 tr. zák. nelze podle § 188 písm. a tr. zák. použítí, je-li zloděj dříve, než převedl ukradenou věc v bezpečí, na útěku okradeným dostižen a vrátí-li věc k žádosti okradeného neb odhodí-li ji, jsa stíhán. Zlodějem jest, kdo krádež skutečně spáchal, bez rozdílu, zda je v době, kdy byl stíhán a zastižen, jeho pachatelství již i pro poškozeného nepochybným či jsou-li tu jen pŕtahy k totožnosti stíhané osoby se zlodějem poukazující. Útěkem rozumí zákon vzdalování se zloděje z místa krádeže ihned po jejím spáchání, nerozlišuje, zda se zloděj pohyboval rychleji či pomaleji. Zákon také nerozeznává, zda poškozený žádal vydání ukradené věci přímo a výslovně či jen konkludentním činem, jen když zloděj z tohoto činu, pokud se týče z celého chování poškozeného poznává, že se poškozený jeho stíháním a zadržením domáhá vydání věci jím ukradené a nesené. Proto nezáleží na okolnostech rozsudkem zdůrazňovaných, že obžalovaný neutíkal a ani jinak si nepočíнал způsobem podezřelým a ho přímo jako pachatele označujícím, že Š. nevěděl určitě, že obžalovaný jest pachatelem krádeže, a že Š. nežádal přímo a výslovně, by mu obžalovaný ukradené peníze vrátil. Rozhodným jest jen a stačí, že se obžalovaný vzdaloval s ukradenými penězi s místa, kde je byl právě ukradl, že okradený Š. šel za ním, jelikož mezitím krádež objevil a sdělení jiných osob poukazovalo ho na stopu obžalovaného jakožto osobu, jež pravděpodobně krádež spáchala, a že okradený Š., když za vesnicí obžalovaného dostihl, zastavil ho řka, že nikdo jiný než on peníze neodcizil, projevuje tím způsobem i pro obžalovaného poznatelným, že žádá, by mu peníze byly vráceny. Než ustanovení § 188 písm. a) tr. zák. jest — jak plyne z jeho poukazu na předpis § 187 tr. zák. — jen projevem názoru zákonodár-

cova, že, vrátí-li neb odhodí-li ukradenou věc zloděj na útěku jsoucí a poškozeným stíhaný, neděje se tak (rozuměj zpravidla) z účinné lítosti; a onen předpis nevylučuje proto výhody § 187, jestliže zvláštní okolnosti případu poukazují k tomu, že škoda, byť za okolností v § 188 písm. a) uvedených byla nahrazena z účinné lítosti, protože měl zloděj, třebaš byl ihned po krádeži na útěku stíhán, možnost uniknouti i s ukradenou věcí stíhajícímu ho poškozenému a zmařiti tak její odnětí a vrácení okradenému. I o této otázce, zda měl obžalovaný v době, kdy byl okradeným dostižen a peníze vrátil, na vybranou, buď peníze vrátiti či utéci s nimi v bezpečí (zmařiti jejich odnětí ukrýváním nebo zahazením jich ve vhodné chvíli, t. j. později, kdy by to nebyl okradený zpozoroval) rozsudek uvažuje a vyslovuje, že obžalovaný vrátil peníze (nahradil všechnu škodu z činu jeho vzešlou) zcela dobrovolně (spontanně), ačkoliv měl možnost dáti se na útěk anebo krádež popřítí a peníze ve vhodné chvíli (viz shora) odhoditi... neb aspoň část peněz ukrýti. Avšak stížnost napadá výrok ten zmatkem neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., vytýkajíc jednak výslovně, že nalézací soud nepřihlížel k předchozím trestům obžalovaného pro krádež, jednak uvádějíc, že nezáleží na tom, zda obžalovaný skutečně běžel a utíkal, on sám prý praví, že ho silně bolely nohy a že nemohl běžeti. První výtku neobstojí; nehledíc k tomu, že rozsudek mluví o kvalifikaci krádeže podle § 176 II a) tr. zák., která spočívá právě na předchozích trestech obžalovaného, nevylučují tresty ty nikterak, že v souzeném případě nahradil obžalovaný, ač to po případě mohl opomenouti, škodu k naléhání poškozeného, jež předpokladu účinné lítosti neruší. Věťami na druhém místě citovanými poukazuje stížnost zřetelně k neúplnosti soudního výroku, nastavší tím, že v předpokladech závěru o dobrovolnosti, spontannosti náhrady není zmínky o výpovědi obžalovaného: »nemohl jsem jíti rychle, bolely mne mnoho nohy«. Vytýkajíc tuto neúplnost je stížnost v právu. Přihlížení k onomu údaji obžalovaného mohlo dáti úvahám soudu jiný směr a přiměti jej k závěru, že obžalovaný neměl pro tělesný neduh naděje uniknouti okradenému útekem, že neměl na vybranou možnosti shora naznačené a nemohl zabrániti, by mu okradený peníze neodebral, nevrátili je sám, a že tedy nevrátil peněz dobrovolně, nýbrž jsa k tomu nucen a nemaje jiného východiska. Neúplnost ta dotýká se tedy skutečnosti s hlediska § 187 a i § 188 písm. a) tr. zák. rozhodné. Pro vyličené zmatky § 281 čís. 5 a čís. 9 písm. b) tr. ř. bylo rozsudek, pokud iest jimi stižen a stížností napaden, zrušiti a, ježto skutečnosti v rozsudku a jeho důvodech zjištěné nestačí pro posouzení, zda se stala náhrada škody z účinné lítosti či nikoliv, uznati dále, jak se stalo.

Čís. 3092.

Skutková podstata zločinu podle § 83 tr. zák. (II případ) vyžaduje, by pachatel vnikl a byl si těž vědom, že vniká do domu nebo příbytku proti zřejmě projevené neb alespoň podle okolností předpokládané vůli oprávněného (jeho zástupce).

Pohrůžka (§ 98 b) tr. zák.) nemusí býti pronesena ústně, může záležeti i v konkludentním jednání, které je s to vzbuditi v ohrožené osobě